

**कापूस हंगाम २०२३ – २४: साप्ताहिक पीक सल्ला
 (कालावधी ०३ सप्टेंबर ते ०९ ऑक्टोबर २०२३)**

महाराष्ट्र		मागील आठवड्यातील प्रत्यक्ष पाऊस (मिमी)					पडणाऱ्या पावसाचा अंदाज (मिमी)				
		सप्टेंबर/ ऑक्टोबर					ऑक्टोबर				
		29	30	01	02	03	05	06	07	08	09
	वर्धा	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	नागपूर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	चंद्रपूर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	धुळे	1.6	0	21.4	0	0	2	0	0	0	0
	नंदुरबार	0	37	0	0	0	0	0	0	0	0
	जळगाव						0	0	0	0	0
	अहमदनगर	0	0	2.8	0	0	2	0	0	0	0
	औरंगाबाद	14	15	0	0	0	4	0	0	0	0
	जालना	0	0	18.2	0	0	0	0	0	0	0
	बीड	1	0	0.5	0	0	0	0	0	0	0
	नांदेड	0	1	0	0	0	2.1	0	0	0	0
	परभणी	0	16	0	0	0	0.9	0	0	0	0
	हिंगोली	10	9	0	0	0	1.8	0	0	0	0
	बुलढाणा	12.4	8	23.6	0	0	2.5	0	0	0	0
	अकोला	0	3.2	15	0	1	1.9	0	0	0	0
	वाशीम	0	31	0	0	0	3.2	2.4	0	0	0
	अमरावती	0	0	2.2	0	0	4.3	2.2	0	0	0
यवतमाळ	0	2	0	5.6	34	6.9	2.3	0	0	0	
पावसाचे प्रमाण आणि रंग कोड		0.1 to 2.4 मिमी		2.5 to 15.5 मिमी		15.6 to 64.4 मिमी		64.5 to 115.5 मिमी		115.6 to 204.4 मिमी	
पावसाची श्रेणी		खूप हलका पाऊस		तुरळक पाऊस		मध्यम स्वरूपाचा पाऊस		मुसळधार पाऊस		अति मुसळधार पाऊस	

पीक परिस्थिती:

अकोला:

- पेरणी केलेले पीक ९१ ते १४१ दिवसांच्या कालावधीचे असून बोंड निर्मितीच्या/ बोंड विकासाच्या आणि बोंड उघडण्याच्या टप्प्यावर आहे.
- पॅराविल्टच्या नियंत्रणासाठी कीटकनाशकांची फवारणी आणि बुरशीनाशके मुळांशी देण्याचे काम अहवाल सप्ताहादरम्यान करण्यात आले.
- सततच्या पावसामुळे काही शेतात तणांचा प्रादुर्भाव झाला आहे कारण अहवाल सप्ताहादरम्यान तण काढणे आणि इतर आंतर मशागतीची कामे करणे शक्य नव्हते.
- काही कपाशीच्या शेतात तुडतुडे, फुलकीडे आणि पांढरी माशी या रस शोषक किडींचा प्रादुर्भाव तसेच ठिपकेदार व गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव दिसून आला.
- रोगांचा प्रादुर्भाव नाही.

नांदेड:

- पीक ८१ ते १०३ दिवसांचे असून दिवसांचे असून चौरस निर्मिती, फुले येण्याच्या अवस्थेत आहे.
- शेताच्या परिस्थितीनुसार आंतरमशागतीची कामे, वनस्पती संरक्षण आणि खत वापरासंबंधीच्या फवारण्या देण्यात आल्या.
- कीट व रोगांचा प्रादुर्भाव नाही परंतु फुलकिडे व तुडतुडयांचा प्रादुर्भाव असून तो आर्थिक नुकसान पातळीखाली आहे.
- रोगांचा प्रादुर्भाव नाही.

राहुरी:

- पीक फुलांच्या/ बोंड निर्मितीच्या/ बोंड विकासाच्या टप्प्यावर ९७ ते १११ दिवसांचे आहे.
- डवरा चालवणे, तण काढणे सुरू आहे.
- पांढरी माशी वगळता रसशोषक कीटकांचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसानपातळी वर आहे.
- शेतात तणांचा प्रादुर्भाव आढळला आहे.
- काही शेतात मायलोसेरस भुंग्यामुळे कापसाचे नुकसान झाले आहे.
- काही शेतात टोबॅको स्ट्रीक व्हायरस चे प्रमाण १% आढळले आहे.

पीक सल्ला:

अकोला येथे, फुलांच्याच्या अवस्थेत २% नत्र आणि बोंड विकासाच्या अवस्थेत २% डीएपीची फवारणी करावी याव्यतिरिक्त नंतरच्या पीक अवस्थेत कपाशीवरील लालसरपणा टाळण्यासाठी १ % नत्र आणि १ % मॅग्नेशियम सल्फेट ची फवारणी करावी. कापसाची पाती आणि फुले नैसर्गिकरीत्या कमी होऊ नयेत यासाठी एनएए ४.५ एसएल @ ४मिली/१०लिटर पाण्यात फवारणी करावी आणि कापसाची अतिरिक्त शाखीय वाढ रोखण्यासाठी मेपिक्वॅट क्लोराईड @ १०मिली/१०लिटर पाण्यात फवारणी करावी. रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास थायामेथॉक्सम २५ डब्ल्यूजी @ २ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २०% एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा ऍसिटामिप्रिड २० एसपी @ २ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायफेंथियुरॉन ५० डब्ल्यूपी @ १२ ग्रॅम किंवा बुप्रोफेझिन २५ एससी @ २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पिवळे चिकट सापळे @ ८/एकर तुडतुडे आणि पांढरी माशीच्या नियंत्रणासाठी स्थापित करावे. अकोला जिल्ह्यातील काही भागात गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव दिसून आला. गुलाबी बोंडअळीच्या पतंगाच्या क्रियाकलापांवर लक्ष ठेवण्यासाठी कामगंध सापळे @ २ सापळे/हेक्टर स्थापित करावे. जर गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडला असेल, म्हणजे, फुले /हिरव्या बोंडांमध्ये प्रादुर्भाव १०% आर्थिक नुकसान पातळी पेक्षा जास्त असेल किंवा ८ पतंग /सापळा /रात्र सलग ३ दिवस, तर इमामेक्टिन बेंजोएट ५ एसजी @ १०० ग्रॅम किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % ईसी @ ५०० मिली किंवा प्रोफेनोफोस ५० ईसी @ ६०० मिली प्रति एकर किंवा क्विनॉलफॉस २० ए एफ @ ५०० मिली/एकर १५०-२०० लिटर पाण्यात मिसळून गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव नियंत्रित करण्यासाठी फवारणी करावी. सततच्या पावसामुळे बाहेरील बाजूने परिपक्व झालेले बोंडे कुजू नयेत, यासाठी प्रोपिकोनाझोल २५% ईसी @ १ मिली किंवा प्रोपिनेब ७०% डब्ल्यूपी @ २.५ - ३ ग्रॅम/लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. अतिवृष्टीमुळे बाहेरील बोंड सड रोगांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी कार्बेन्डाझिम १२% + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम किंवा कार्बेन्डाझिम ५० डब्ल्यूपी @ ४ ग्रॅम किंवा क्रेसोक्सिम-मिथाइल ४४ .३ एस सी @ १० मिली किंवा प्रोपिनेब ७० डब्ल्यू.पी @ २५ ग्रॅम किंवा प्रोपिकोनाझोल २५ ईसी @ १० मिली किंवा मेटेरीराम ५५ % + पायराक्लोस्ट्रोबिन ५ % डब्ल्यूजी @ २० ग्रॅम किंवा अझॉक्सीस्ट्रोबिन १८ .२ % डब्ल्यू/डब्ल्यू + डायफेनोकोनाझोल ११ .४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एस सी @ १० मिली किंवा फ्लूक्सापायराॅक्साड १६७ ग्रॅम /लिटर + पायराक्लोस्ट्रोबिन ३३३ ग्रॅम /लिटर एस सी @ ६ ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.

नांदेड येथे, शेतकऱ्यांना पावसावर अवलंबून असलेल्या पिकांमध्ये ओलावा वाचवण्यासाठी मान्सून माघार घेण्याआधी झाकलेल्या सरी उघडण्याचा सल्ला देण्यात आला आहे. कापसाची पाती आणि फुले नैसर्गिकरीत्या कमी होऊ नयेत यासाठी एनएए ४.५ एसएल @ ४.५ मिली/१०लिटर पाण्यात फवारणी करावी. पिवळे चिकट सापळे @ ८/एकर आणि निळे चिकट सापळे @ ८/एकर लावावे. फुलकिड्यांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी स्पिनेटोरम ११.७ % एस सी @ ८.५ मिली/१० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. गुलाबी बोंडअळीच्या पतंगाच्या क्रियाकलापांवर लक्ष ठेवण्यासाठी कामगंध सापळे @ ५/हेक्टर स्थापित करावे. गुलाबी बोंडअळीच्या च्या देखरेखीसाठी स्थापित केलेल्या कामगंध सापळ्यांमध्ये पेक्टिनोल्युर्स बदला. सापळे पिकाच्या उंचीच्या एक फुटाच्या वर उभे करा. प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास प्रोफेनोफोस ५० ईसी @ ३० मिली किंवा इमामेक्टिन बेंजोएट ५ एसजी @ ५ ग्रॅम किंवा इंडोक्साकार्ब १४.५ एससी @ १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पोटॅशियम नायट्रेट (१३:००:४५) @ २% बोंड विकासाच्या टप्प्यावर फवारणी करावी. पानांचा लालसरपणा टाळण्यासाठी मॅग्नेशियम सल्फेट @ ०.५ % ची फवारणी फुलांच्या आणि बोंडाच्या निर्मितीच्या अवस्थेत करावी.

राहुरी येथे, कोरड्या अवस्थेत पोटॅशियम नायट्रेटची @ १००ग्रॅम/१०लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करण्याचा सल्ला दिला जातो. कापसाची पाती आणि फुले नैसर्गिकरीत्या कमी होऊ नयेत यासाठी एनएए ४.५ एसएल @ ४मिली/१०लिटर पाण्यात फवारणी करावी आणि कापसाची अतिरिक्त शाखीय वाढ रोखण्यासाठी मेपिक्वॅट क्लोराईड @ १०मिली/१०लिटर पाण्यात फवारणी करावी.

तुडतुडे आणि फुलकिड्यांच्या लोकसंख्येवर लक्ष ठेवण्यासाठी पिवळे चिकट सापळे अनुक्रमे ८/एकर आणि निळे चिकट सापळे @ ८/एकर वर लावावे. रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास थायामेथॉक्सम २५ डब्ल्यूजी @ २ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २०% एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायफेंथियुरॉन ५० डब्ल्यूपी @ १२ ग्रॅम किंवा बुप्रोफेझिन २५ एससी @ २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. गुलाबी बोंडअळीच्या पतंगाच्या क्रियाकलापांवर लक्ष ठेवण्यासाठी कामगंध सापळे @ ५ सापळे/हेक्टर स्थापित करावे. डोमकल्या गोळा करून नष्ट कराव्या. जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास प्रोफेनोफॉस ५० ईसी @ ३० मिली किंवा इमामेक्टिन बेंजोएट ५ एसजी @ ५ ग्रॅम किंवा इंडोक्साकार्ब १४.५ एससी @ १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कपाशीमध्ये पॅराविलिंगची लक्षणे आढळल्यास, १० लिटर पाण्यात कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० डब्ल्यूपी @ २५ ग्रॅम किंवा कार्बेन्डाझिम ५० डब्ल्यूपी @ १२ ग्रॅम + नत्र १५०-२०० ग्रॅम मिसळून प्रभावित झाडांच्या मुळांशी द्यावे.

The detailed information regarding cotton production technology, e.g. selection of soil, varieties, fertilizer application, sowing methods, irrigation systems, management of weeds, insect pests and diseases, etc. can be availed from an android based **CICR Cotton App** developed by ICAR-CICR, Nagpur. The app can be downloaded free of cost from Google play store. Additionally, the crop growth stage specific and weather based weekly advisory are uploaded on the website of ICAR-CICR also to be consulted for the benefit of farmers

